

mindelige mangler ved fængslerne i Sydstatene, navnlig den forsømte tilstand, svineriet og grusomheden. Selv adskillelsen af kønnene er ofte forsømt, og følgen deraf er umoralitet såvel fra opsynets som fra fangernes side, og at ulykkelige børn fødes i disse fængsler. På få hæderlige undtagelser nær er det altfor øjensynligt, at man i Sydstatene tillader en fangebehandling, som er værre, end tilstanden var i England før Howards tid, eller end den nogensteds findes i Europa, når undtages nogle fængsler i Tyrkiet, Italien og Spanien.

Fængselspraxis.

I.

Fangernes korrespondance. Jeg har grund til at tro, at spørgsmålet om fangers korrespondance med udenverden tidligere har været lidet påagtet af fængselsmænd, men at det vil få fodfæste i deres interesse, når det først rigtig er bragt på dagsordenen. Expeditionschef BIRCH-REICHENWALD gjorde mig for nogen tid siden opmærksom på, at det ingenlunde går an at opstille den sætning, at en for concubinat dømt fange aldrig skal have tilladelse til at korrespondere med concubinen, da det ulovlige forhold gennem ægteskab kan blive lovligt og man ikke uden videre bør slå en streg over muligheden heraf. Det er ganske sandt, uagtet der naturligvis gives tilfælde af concubinat, f. ex. når den ene af parterne er gift med en anden, da korrespondancen uden videre må forbydes. I min første artikkel om nærværende materie bemærkede jeg også, at tilfældene må sigtes vel. Censur må der være, men parret med forsigtighed.

Jeg har atter et tilfælde af forbudt korrespondance på grund af indholdet, som jeg vil meddele, fordi det kaster lys over den brogede materie. Her sidder en 18 år gammel fange, dømt for falsk ed, som han imidlertid *betimelig* har tilbagekaldt (vor kriminallovs 12—4). Da jeg første gang

talte med ham, vilde han give sagen det udseende, at han ikke havde aflagt falsk ed og at han derfor ikke havde haft noget at tilbagekalde, men da jeg så gjorde ham opmærksom på, at han vel skulde vogte sig for den bemærkning, som kunde lede til, at han nu påny blev dømt for *utilbagekaldt* mened, som belægges med langt højere straf, opgav han sin bemærkning og erkendte, at han virkelig havde aflagt falsk ed. Denne fange har en søster i et distriktsfængsel på landet, til fordel for hvem han har aflagt sin falske ed. Han skrev til hende forleden om almindelige ting uden at berøre sagen. Hendes svar er imidlertid af den art, at det efter vor opfatning ikke bør fremmes. Hun skriver nemlig således: „jeg ser du har lange dage, som ikke er at undres over, da du var så tåbelig at modtage denne uretfærdige dom, som sorenskriveren pålagde dig. Du kunde vel have tænkt dig, at når sagen var kommet til folk, som har brugt samvittighed og gør ret og skel, så kan de vist ikke dømme mig, thi det er sandsynligt gennem sagen, at jeg lider uskyldig, og det ved sorenskriveren vel, men han har aldrig villet høre sandheden i denne sag“. Det er ikke alene disse ukvemsord, som fordømme brevet, men især den omstændighed, at den — som det lader til — kløgtigere søster vil kunne forvirre begreberne hos broderen. Det lader for resten ikke til, at sagen er tvivlsom, da hun fortæller, at overretten har ilagt hende højere straf. Denne har naturligvis heller ikke forstået sagen, og nu er den indanket for højesteret.

Hendes brev er tilbagesendt bestyreren for distriktsfængslet med anmodning om at få det omskrevet i en høvelig form.

R. PETERSEN.

II.

I dette Tidsskrifts årgang 1883, side 266, er indtaget en opsats, betitlet: „Fængselspraxis“, hvori fangernes korrespondance gøres til genstand for behandling. Da jeg i flere punkter ikke kan være enig med forfatteren, vil jeg

meddele, hvorledes jeg betragter denne sag. Jeg skal her ved tage hensyn ikke alene til de kvindelige fangers brevskrivning, men også til mandsfangernes, da jeg jo har en del erfaring også ligeover for denne, thi i den største del af min funktionstid har jeg haft med mandsfanger at bestille og ikke sjelden med den ræste del af disse. — Nævnte opsatses forfatter betoner stærkt korrespondancens betydning ligeover for fangerne; han kalder den en sag af indgribende vigtighed. Min erfaring går ikke i den retning. Det overordenlig store flertal, jeg kan næsten sig alle, har skrevet og skrive om ganske sædvanlige begivenheder, som ingen interesse har for andre end fangen selv og den eller de, til hvem der skrives, således om fangens eget befindende, om hvad slags arbejde han eller hun har haft eller har, om undervisningen, om kirkegang, forespørgsel om tilstanden i hjemmet, samt anmodning om svar på afsendte breve etc. etc., kort intetsomhelst af nogen almindelig interesse. Som regel skrives til forældre, søskende, mand, hustru, børn, andre nære slægtninge og af og til en eller anden ven, veninde eller bekendt. Blandt disse sidste kan der jo være folk, som bestyrer eller præst ikke kende, hvis adressaterne er udenbysboende, her i byen er de jo temmelig let at få rede på. I første tilfælde må selvfølgelig brevets indhold og funktionærernes bekendtskab til brevskriverne være vejledende momenter i henseende til, om brevet tillades afsendt eller ikke. Til lettelse for mig og til mulig forebyggelse af skrivning til hvemsomhelst har jeg indført den ordning, at når fangerne opgive sine nummere for at få brevpapir, må de samtidig opgive, til hvem der skal skrives. da alle fanger ere gjorte bekendte med, at der tillades at skrive blot til sådanne personer, der have stået dem nær, da de vare fri, og som må have interesse af at høre fra dem i deres fangenskab. På denne måde afskæres fangen strax anledning til at sætte sig i forbindelse med hvemsomhelst, thi når noget mistænkeligt er anført, må de strax op på mit kontor for at gøre rede

for sig. Jeg er således ganske enig med forfatteren, at alt må holdes borte, som kan vedligeholde ældre fordærlige indflydelser, men selv her er det min bestemte mening, at man skal, om det på nogen måde er mulig, have vished for, at korrespondancen er fordærlig eller skadelig eller ialfald mindre god, og ikke lade sandsynlighed eller mulighed være det afgørende, om et brev skal blive afsendt eller en samtale blive nægtet. Bestyrelsen kan så overmåde let i sin velmente iver for at gøre alt så inderlig vel for fangen eller i en forudfattet mening om et forholds tilladelighed eller utilladelighed blodig forurette ham. Et slående eksempel herpå forekommer det mig, forfatteren leverer i ovennævnte årgang af Tidsskriftet, side 222 og 223, hvor han omhandler en rømning, hvis motiv var ærgrelse over, at angældende ikke fik tilladelse til at tale med sin kæreste. Formodentlig har korrespondance mellem dem også været forbudt. At der gives kæresteforhold, som ikke er til det gode, er sikkert, men ligeså sikkert er det også, at disse simple folk, som de jo ofte kaldes, kunne føle ligeså varmt, som de såkaldte bedre folk, skønt de desværre ikke altid kunne beherske sig så godt, når de tro sig forurettede. — Som eksempel på, at der også kan komme noget godt ud af en forbindelse, som man fra først absolut har måttet misbillige, skal jeg anføre følgende. En person besvangrede en pige, og meningen var, at de skulde giftes. Da pigen havde født sit barn, betog imidlertid skamfølelsen hende således, at hun dræbte det og idømtes 7 års strafarbejde for forbrydelse mod kriminallovens kapitel 14 § 16. Hendes kæreste besøgte hende her en sjelden gang, men da pigen havde udstået sin straf, ægtede han hende, efter altså at have ventet i 7, syv, år på hende. Jeg kender en mandsfange, som var forlovet med en kvindefange, begge tyve, som vare enige om at gifte sig. Kvinden faldt påny, men da han var bleven fri, kom han hid for at tale med hende. Jeg havde først en længere samtale med ham for om mulig at komme til nogenlunde vished om, hvad hans mening

var. Han erklærede bestemt, at han holdt så meget af pigen, at det havde været og var hans alvorlige mening at gifte sig med hende, strax efter hun blev løsladt. Han gjorde et godt indtryk, og jeg tilstod samtalen. Jeg erindrer meget godt, at et par forlovede bleve viiede her i kirken på deres løsladelsesdag, og var deres glæde stor over, at deres forbindelse havde fået kirkens velsignelse. Disse og lignende eksempler tror jeg kan indeholde en opfordring til fængslernes overordnede om at være meget forsigtige, før de absolut nægte såvel korrespondance som samtale. — I anledning af forfatterens foranførte ytring om korrespondancens indgribende betydning skal jeg anføre en udtalelse af en ældre fængselsbestyrer, der interesserede sig så varmt for fangerne og sin gerning som nogen. Vi talte engang om dette emne, og ytrede han da, at indholdet af fangebrevene i sin store almindelighed var så betydningsløst, at han anså den tid, som anvendtes på gennemlæsning af disse, for godtsom bortkastet. Ihvorvel jeg ikke vil underkribe denne mening, må jeg tilstå, at jeg efter min lange erfaring langt mere holder til denne end til den, som ovennævnte opsatses forfatter hylder. Jeg vil fremdeles vedkende mig, at jeg anser bestyrerens og præstens forenede gennemsyn af alle fangebreve uden undtagelse for bortkastet tid og arbejde. Det skøn tror jeg, man er forpligtet til at have til de nævnte 2 mænd, at intet brev går ud eller ind, uden at det, når det er gennemset af den ene og af denne findes at indeholde noget mistænkeligt, da strax afleveres til den anden, for at man kan samtale, om det bør afleveres eller afsendes eller ikke. Jeg taler her selvfølgelig om fællesstrafanstalternes fangekorrespondance, thi til cellefangers har jeg intet bekendtskab; muligens ere disse unge mennesker mere iltrø både i ord og gerning, end hine ældre i reglen ere. I de noget over to år, som jeg har haft blot med kvindefanger at bestille, har det eneste, hvorfor jeg en meget sjelden gang har irettesat en brevskrivende, været en mindre høvelig ytret utålmodighed

over, at vedkommende i hjemmet enten ikke hurtig nok har besvaret et herfra afgået brev eller også aldeles har undladt at tilskrive fangen. I de sidste år, denne strafanstalt modtog mandsfanger, indkom her hovedsagelig ældre folk, og må jeg erklære, at deres breve stedse vare skrevne i en sømmelig tone. — Den følgende del af forfatterens opsats indeholder bestemte regler for, hvorledes fangerne i almindelighed skulle skrive og ikke skulle skrive. I den anledning skal jeg tillade mig et par bemærkninger. — Når en fange er kommen indenfor fængselsporten, har han, derom er jeg overbevist, en følelse af, at her er hans villie brudt. Skulde han tvivle derom, vil al tvivl forsvinde, når han iført fangedragten er indsat i modtagelsescellen, thi der møder hans øje strax de regler, han har at holde sig efterrettelig, og de straffe, han vil pådrage sig, hvis han vil forsøge på i gerning at vise, at han har nogen egenvillie. Han ser der, hvorledes han skal opføre sig i ord og gerning ligeoverfor fængslets funktionærer, på hvilketsonhelst trin disse stå, og kan således ikke et øjeblik være i tvivl om, hvorledes han har at forholde sig til enhver tid. Når en fange desuagtet understår sig til i et brev, som han ved skal gennemlæses af fængslets bestyrer og præst, at rive ned på fængslets funktionærer eller andre autoriteter, hvilketsonhelst, på en uforskammet måde eller at skrive på anden måde, som af forfatteren antydet, da påstår jeg, at dette ikke gøres af mangel på bedre viden, men af ond villie. En sådan fange ved meget vel, at slig skrivemåde er utilbørlig, men da han er for fejj til at være uartig, når han står ansigt til ansigt med sine overordnede, vælger han den i det mindste for øjeblikket for ham behageligere måde at give sin galde afløb. Slige personer bør efter min mening ikke gives undervisning i stileøvelser, thi den behøve de aldeles ikke, men engang udført må en sådan skrivemåde have en så alvorlig straf tilfølge, at brevskriveren og mulige ligesindede for en lang tid i det mindste kunne betages lysten til at lade sine penne gøre kåde volter på pa-

piret. Enhver fange, hvor rå han end monne være, ved meget vel, at han skal skrive sømmelig, til hvem han så skriver, og at så må og skal ske, deri må enhver være enig med forfatteren, men den, som ikke vil gøre dette, må man lære det, men jeg vil i så fald vælge andre og, jeg tror, effektivere midler end af forfatteren foreslået.

Kristiania Tugthus i December 1883.

JENSEN.

Overinspektør.

III.

Hr. Direktør PETERSEN har i Tidsskriftets 6te årgang under „Fængselspraxis“ leveret en opsats om fangernes korrespondance og opfordret kolleger til at udtale sig videre om emnet. Da sagen er af stor betydning for fangebehandling og ganske vist i mange tilfælde har været alt for lidet påagtet, vil jeg, om end ikke noget oplysende fremkommer fra min pen, dog skrive i håb om, at erfarne kolleger heller ikke ville holde sig tilbage, men komme med bidrag. Når Direktør PETERSEN i første afsnit af sin opsats siger: „Det gælder ikke alene at hindre korrespondance med dem, som direkte ere delagtige i deres brøde, med hvem de have stjålet sammen eller begået andre forbrydelser, det gælder også at holde dem borte fra de slette subjekter, med hvilke de have levet uterligt, drukket sammen og ført et dagdriverliv“ — så er jeg ganske enig med ham om sagen i dens almindelighed, men jeg må dog opkaste det spørgsmål: Bør korrespondance i alle sådanne tilfælde nægtes og bør man i alle tilfælde søge at holde fangen borte fra den, der er delagtig i hans brøde, fra den, med hvem han t. ex. har bedrevet visse slags løssagtighedsforsøelser? Spørgsmålet kan måske synes underligt, men har dog ofte voldt mig vanskeligheder. En for konkubinats domfældt fange ønsker således at skrive til den kvinde, med hvem han har levet et ikke lovligt samliv, og udsiger, at det er hans hensigt at indtræde i ægteskab med hende; de har børn sammen, som moderen arbejder for, medens faderen udstår sin straf. Jeg troede engang at

have løst dette spørgsmål og nægtede korrespondance, gående ud fra, at et forhold, som loven havde brudt, måtte strafanstalten ej forsøge at soutenerere. Senere er sagen ved en fængselsmands udtalte tvivl om min opfatnings rigtighed også for mig bleven tvivlsom. Jeg står nu ofte lige over for sådanne tilfælde — og de ere ikke så sjeldne — uden egenlig at vide, hvad jeg skal gøre. Strafanstaltens præst, med hvem jeg altid konfererer om sådant, er heller ikke på det rene med sin mening. —

Der hensidder en fader, der har barn med sin datter, eller en broder, der er stedt i samme forhold til sin søster. Hvorledes skal man stille sig ligeoverfor disse tilfælde? En fængselspræst har engang tilhagesendt mig et fra en fange i min anstalt afsendt brev til sin i en anden anstalt hensiddende søster. De var domfældte for at have haft et barn sammen og for senere at have ombragt dette. Min anstalts præst ligeså lidt som jeg var af den formening, at korrespondance her burde nægtes; vi kendte begge de pågældende og følte os forvissede om, at deres ulykkelige skæbne lå dem gensidig på hjerte, og at således et brev en og anden gang i alfald ikke vilde være dem til skade, men heller til gavn. Det nævnte brev kom imidlertid tilbage med bemærkning, at det ej blev fremmet. Hin præst mente, at disse to sødskende ikke måtte pleje noget videre åndeligt samliv; de måtte betragte sig som døde for hinanden.

Af min praxis kunde jeg fremdrage en mængde eksempler; de anførte må dog være tilstrækkelige til at belyse, hvor forskellige opfatningerne kunne være. Jeg står som sagt tvivlrådig ligeoverfor mange af disse tilfælde, hvis afgørelse daglig kommer igen. Ønskeligt var det derfor, om Tidsskriftet ret snart vilde bringe en og anden opklarende udtalelse, i det det kanske også tør forudsættes, at spørgsmålets videre diskussion for andre kan have sin betydning.

Da dette slags bidrag til Tidsskriftet har fået navnet „fængselspraxis“, og jeg går ud fra, at enkelte meddelelser fra den ene fængselsmands praxis kan have sin interesse,

kanske også nytte for den anden, vil jeg, siden jeg er kommen ind på brevskrivningens gebet, ikke undlade at berette om en liden forføjning, som jeg har truffet, efterat have læst Direktør PETERSENS opsats. Det var især hans bemærkning om „sødskendebørn“, som slog mig. Jeg begyndte at tænke efter og fandt, at vist mange sådanne breve til „mit kære sødskendebarn“ havde passeret mig, uden at tilstrækkelig grundige undersøgelser om dette slægtsskabsforhold var anstillet. Det er især efterat fangerne ere blevne husvante, at disse sødskendebørn dukker op. Nu har jeg indrettet en liden rubrik i min karakterbog og givet den navnet korrespondancerubriken. Ved min første samtale med fangen udspørger jeg ham meget nøje om hans familie og får hans udtalelse om, til hvem han står i et sådant forhold, at han ønsker at brevvekle med dem; her falder da også så tilfældigvis spørgsmål, om han har noget sødskendebarn. Nu, jeg ved ej, om denne forføjning er rigtig praktisk; meget arbejde eller bryderi forvolder den imidlertid ikke, hvorfor jeg vil fortsætte med den; en støtte ved bedømmelsen af fangens senere brevveksling kan den dog altid blive. Det falder af sig selv, at der kan indtræffe begivenheder, som nødvendiggør tilladelse for fangen til at korrespondere med andre end de fra først af opgivne; dette bliver dog undtagelse, hint regel.

Endnu et lidet. Hvad er hensigten med den adgang, fangen har til at brevvekle? Visselig kun den at vedligeholde forbindelsen med sine nærmeste pårørende, ikke til behagelig adspredelse at sende skrivelser til øst og vest, til personer, med hvem han ikke står i nogen nærmere forbindelse. Har en fange ikke sådanne — hvilke de fleste dog har — bør han ikke skrive breve. Det har hændt, at skrivelser til fremmede personer, hvem fangen har opgivet at kende og således har fået tilladelse at tilskrive, ere sendte tilbage med tilkendegivende, at man ej ønsker at modtage sådanne breve.

Throndhjem 7. December 1883.

PETER SOELBERG.

Fangers Modtagelse. Måden, hvorpå en fange modtages, er ikke uvæsenlig. Det er her som så ofte i livet, at det første indtryk bliver varigt. Til et fuldstændigt udstyret fængsel eller ialfald cellefængsel hører derfor hvad man kalder en receptionscelle. Af Gefängnissblätter vil man således se, at det nye fængsel Freiburg i Baden er udstyret med 4 receptionsceller. En sådan reception- eller modtagelsescelle er naturligvis kun forsynet med det nødvendigste husgeråd. Værktøj findes der ikke. Fangen skal kun være der, indtil han er tilbørlig sat ind i fængslets dagsorden og fængslets funktionærer have aflagt ham det første besøg. Disse celler ligge gerne noget afsides og ere alene af den grund mere skikkede til at være det første sted i fængslet, hvor fangen føres hen. Alt er tyst og stille om ham, han hverken hører eller ser nogen medfange og derfor vil han opså som oftest være mere modtagelig for alle de regler og advarsler, som henvendes til ham, men også for den trøst og opmuntring, som det i tilfælde kan være nødvendigt at række fangen på fængslets tærskel. Den celle, hvor han skal tilbringe sit mange gange årelange fangeliv, er ikke så skikket til den foreløbige behandling, den præparerende modtagelse, som den alvorlige tyste modtagelsescelle. I sin bog „Die Einzelhaft“ taler FÜESSLIN om fangens modtagelse som et meget vigtigt moment. De første Ord, som henvendes til fangen af direktør, præst og andre overordnede, glemmer han ikke let. Alene tonen i ordene er af betydning for ham. Man kan være vis paa, at han har alle sine sandser på rede hånd ved det første besøg af de herrer, som skulle råde over ham. Han studerer dem, gør sine bestemte slutninger og indretter tildels sin opførsel efter den tonart, som er anslået for ham. En for barsk, kold modtagelse eller en for blid, forekommende modtagelse kan bringe dem ud af den ligevægt, som det gælder at bevare i fængsels-tiden. Man må her som overalt individualisere og det er lettere sagt end gjort. Hvad der er vist er, at fangen altid må modtages med alvor, men aldrig med barskhed. I

alvoret kan og bør der ligge medlidenhed og hjertelighed. For et par år siden kom en vestlandsk fange ind her i fængslet som recidivist. Han var en meget dårlig gut og en uvorren fange første gang. Den første funktionær, fangen traf på i fængslet 2den gang, var den gamle vagtmester, som hilste på ham og talte et venligt ord med ham uden strax at bebrejde ham, at han så snart var falden tilbage. Dette rørte fangen, som opførte sig bedre anden gang end første og derhos angav, at grunden hertil var vagtmesterens første ord. FÜESSLIN vil, at fangen ved sin ankomst skal fremstilles for konferensens medlemmer, der i Bruchsal som i Nürnberg samles hver dag. Hans mening hermed er, at „fangen ved sin indtrædelse i fængslet skal få et indtryk af, at fængslets foresatte arbejde sammen og at det ikke nytter ham at lyve for nogen af dem.“ Han vil også ved denne introduktion, mener FÜESSLIN, få indtrykket af, at man interesserer sig for ham. Heri kan man så meget være enig med FÜESSLIN, at man billiger eller strengt talt fordrer, at alle funktionærer skulle modtage fangen væsenlig på samme måde. Men fordringen hertil løber ud i nødvendigheden af en hyppig konferens mellem fængslets funktionærer. Det er ikke nok, at de møder en gang om ugen som hos os, de må daglig støde sammen og konferere, om det så kun er i nogle minutter.

Her på Ågeberg modtages en fange på følgende måde, hvad det formelle angår. Når portneren på sin klokke slår 2 slag, der tydeligt høres inde i fængslet, betyder det, at en fange kommer. Af vagten bringes fangen op i korridoren udenfor centralhallen, hvor han bliver stående, indtil overvagtimesteren kommer og tager ham ind på sit kontor. Her optages fangens signalement, som indføres i en egen protokol, her noteres det klokkeslet, han er indbragt, og ved hvem. Her undersøges derhos, om det, han bringer ind med sig, er overensstemmende med den med akterne følgende fortegnelse. Akterne bringes ind til direktøren. Fangen overleveres derpå til modtagelsesvogteren, som bringer ham ned i modtagelsesaf-

delingen, bader, klipper og barberer ham samtifører ham fangedragt. Derpå føres han op i fængslet og overleveres til den af overvagtimesteren udpegede afdelingsvogter. Er fangen recidivist og er udgået fra fængslet i løbet af de sidste 2 års tid, sørges der altid for, at han bringes til en anden fængselsfløj end den, han sad i første gang. Det er nemlig vor erfaring, at et hurtigt tilbagefald virker nedslående på de fanger, som blive det var. Afdelingsvogteren instruerer ham nu om, hvorledes han har at indrette sig i cellen. Vedkommende vagtmester indfinder sig derpå og gennemgår reglementet med ham i det hele. Førstelærer kommer så med cellebøgerne. Næste morgen bringes fangen ind på lægens kontor, hvor hans helbredsforfatning nøjagtig bliver undersøgt. Derpå bringes han til direktørens kontor, hvor han bliver examineret om sit vita ante acta, sine familieforhold, sin brøde og hvad der for resten kan være af interesse og til belysning af manden. Han bliver derhos udspurgt om, hvor han agter sig hen efter endt straf og, hvis han er hjemmehørende i Kristiania, om hvor hans sidste bopæl har været. Alt dette indføres i karakterbogen, hvor der forinden er gjort et uddrag af akterne. Når disse indførsler i karakterbogen ere færdige, forelægges de præsten. Han begiver sig da til fangen og lader ham examinere ved første lærer i læsning, kristendomskundskab og skrivning. De givne karakterer meddeles strax direktøren. Det er en selvfølge, at såvel direktør som præst allerede første gang taler alvorligt med fangen om hans stilling som sådan. Det hænder ikke da sjelden, at han falder i gråd, og er så tilfældet, kan man sige, at der allerede er slået en forståelsens bro mellem ham og hans foresatte. Han har mærket, at disse nu ville være hans venner og at han kan betro sig til dem, når han blot ved godt forhold kan vedblive at bevare deres interesse for sig. Intet binder her mere end medfølelsen for fangens familie, navnlig, når han er gift og har små børn. Det skal være en hård eller ualmindelig sløv og ligegyldig mand, når det ikke brister for

ham. idet man omtaler disse og deres forladte stilling. Er fangen hård eller sløv og letsindig, er det vistnok vanskeligere allerede ved det første møde at indvirke på ham, men desto vigtigere er det, at man tager mod ham på den rette måde. Den største faktor her som ved den hele fangebehandling bliver dog ro og bestemthed. Kan man under alle forhold i fængslet bevare sin ro og være bestemt, så vil man altid være ovenpå og fuldt rustet til at møde, hvad det så end skal være.

Men der er endnu en måde, hvorpå man efter mit skøn i enkelte tilfælde bør tage mod en fange, og det er med tørhed. Det gælder recidivister, som under et tidligere ophold i fængslet har spillet en eller anden fremtrædende rolle, enten som perfekt fange, tilsyneladende alvorlig og kristelig påvirket, flittig og pålidelig, ordenlig i enhver henseende, nyttig for fængslet og dets værksdrift, eller som genstridig, mut og fremtrædende udisciplinær fange. En sådan recidivist venter sig enten en kærlig modtagelse, at man skal flyve ham imøde som en kær og ventet ven, eller en ærgerlig, med frygt blandet modtagelse. Jeg tror begge den slags fanger helst bør modtages tørt. Den perfekte recidivist bliver flov, men det bliver også let den anden. Og opnår man det, er man kommen et godt stykke på vej med dem begge.

R. PETERSEN.

Officielle aktstykker.

NORGE. Lov om æresoprejsning, af 9. Juni 1883. § 1. Den, som er domfældt for en forbrydelse eller til en straf, som i den offentlige mening er vanærende, kan under de i det følgende angivne betingelser opnå æresoprejsning. Denne ophæver alle de af dommen i medfør af den private lovgivning følgende indskrænkninger i den domfældtes æresret, derunder indbefattet det